

Postihistoriallisen kokoelman rakentaminen

12.11.2011

Tiedon ja materiaalin hankinta kokelmaa varten

Ari Muhonen
Postihistoriallinen yhdistys, puheenjohtaja

MIKÄ ON KOKOELMA?

- SÄÄNNÖT:
 - 3.1 Postihistoriakokoelmat ... kuvaavat **tasapainoisesti** jotain **kokonaisuutta** tai jonkin postihistorian osa-alueen kehitystä.
 - 4. Postihistoriakokoelman ymmärtämiseksi saattavat aihetta laajemmin selvittävät täydentävät **tekstit** olla välttämättömiä. ...
- TULKINTAOHJEET:
 - 4.3 Tuomarit arvioivat kokoelmassa esitettyä materiaalia ja siihen liittyvää **tekstiä** suhteessa johdantolehdessä annettuihin tietoihin (otsikko, johdanto, yleistiedot, kokoelman rakenne, tutkimus ja lähteet).
- TOISIN SANOEN
 - Pitää olla aihe, **tarina** (joka kerrotaan kohteilla ja tekstillä)
 - Aiheen pitää muodostaa looginen ja perusteltu **kokonaisuus**
 - Kokoelman kohteiden pitää olla aiheen kannalta **perusteltuja**
 - Jokaisen kohteen pitää viedä tarinaa **eteenpäin**

POSTIHISTORIAKOKOELMAT

Postihistoriakokoelman tulisi

- sisältämiensä **filateelisten kohteiden** ja
- niiden analysoinnin
- avulla esitellä ja selostaa
 - yhden tai useamman postaalisen palvelun kehitystä tai toimintaa ja
 - postaalisten **sääntöjen ja määräysten** soveltamista käytännössä ja
 - filateelisen materiaalin ja/tai postin **käsittelymerkintöjen** käytön tutkimusta ja luokittelua

MITÄ PITÄÄ TIETÄÄ?

- Tarvitaan tietoa kolmea eri tehtävää varten:
 - yksittäisten kohteiden **analyysiä** - TUNNE KOHTEESI
 - kokonaisuuden hahmottamista, **synteesiä**- TUNNE TARINASI
 - postaalisten palveluiden tuntemus - TUNNE POSTIHISTORIA

TIEDON ETSINTÄ

- Ihan aluksi: mieti, millaisiin kysymyksiin haluat vastauksen
 - Mitä sinun pitää tietää tarinastasi ja kohteistasi?
 - Tämä ei ole helppoa!
- Tietoa on kahdenlaista
 - metatietoa = tietoa siitä, mistä löydät tietoa
 - kokotekstit, eli varsinainen tieto
- Tiedon etsintä
 - Bibliografiat
 - Tietokannat
 - Netti
- Mistä löydän kokotekstejä?
 - Oma käsikirjasto (kannattaa hankkia!)
 - Kirjastot, arkistot, museot
- Lue paljon, ole utelias!
- Kaiva; mikään lähde tai hankintakanava ei ole täydellinen!
 - Mutta pane kuitenkin johonkin raja, jotta kokoelma tulee joskus valmiiksi

TIETOA TIEDOSTA

- Yhdistyksen omat nettisivut : www.postihistoria.com
- Bibliografiat
 - Juhani Olamo: Suomen filateelisen kirjallisuuden bibliografia
 - Ari Muhonen: Suomen filateelisen kirjallisuuden bibliografia 1980 – 2005
 - Pentti Anttila: Suomen filateelisen lehdistön hakemisto (3 osaa)
 - Myös sähköisenä tietokantana Postimuseon kirjastossa
 - Johanson, Muhonen: Suomen Postimerkkilehti – Kirjoituksia postihistoriasta 1975 – 2005
- Tietokannat
 - Postimuseon kirjasto: phoenix.posti.fi/FIN/search.htm
 - Kansalliskirjasto: <https://fennica.linneanet.fi/>
 - Pääkaupunkiseudun kirjastot: www.helmet.fi/
 - Muut kunnankirjastot: www.kirjastot.fi/
 - Ruotsin Postimuseon kirjasto: www.postmuseum.posten.se/
 - British library www.bl.uk/collections/philatelic/collections.html#Fitzgerald

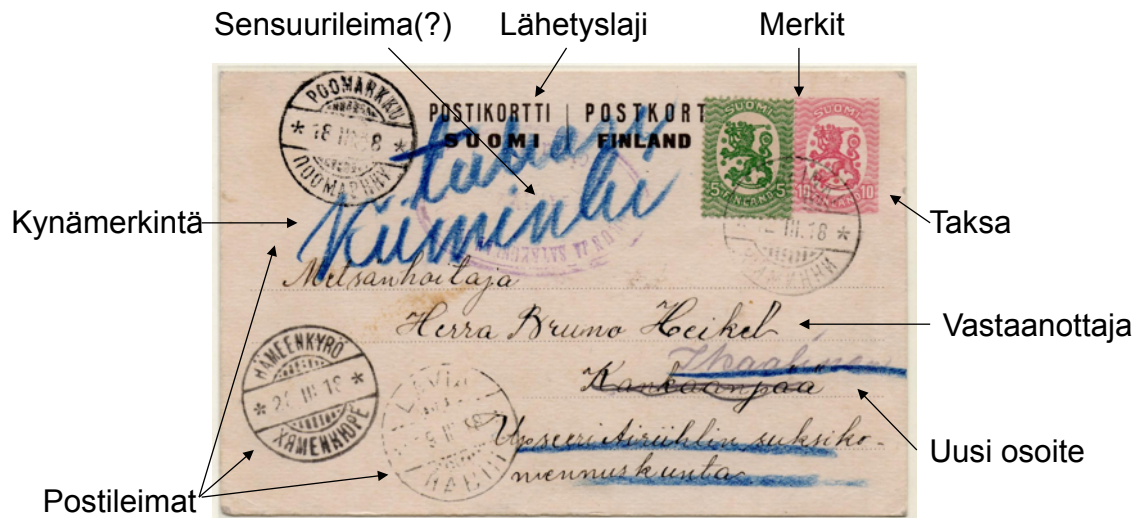

HYÖDYLLISIÄ NETTISIVUJA

- Postihistoriallinen yhdistys www.postihistoria.com
- Filatelistiliitto www.filatelisti.fi
- Filatelistiforum www.filatelistiforum.org/
- Nuorisofilatelistiliitto www.filatelia.net/Etusivu/index.shtml
- Luovutetun alueen postileimat
 - www.postileimat.com/
 - www.karjalaleimat.net/
- Filatelian sanasto
 - www.kolumbus.fi/mkstamps/filindex.html
- Ulkomaiset postihistoriayhdistykset
 - www.posthistoria.nu
 - www.rootsweb.ancestry.com/~swesspd/
 - www.dphs.dk
- Filateelisen kirjallisuuden sivustoja
 - www.philabooks.com
 - www.philbansner.com
 - www.vorphilatelie.ch

ANALYYSI

Postikortti, Kiiminki 12.3.1918, lähetetty edelleen Poomarkku 18.3., Lavia 19.3., Hämeenkyrö 22.3., palautettu Kiiminkiin. Taksa 15 p 4.10.1914 - 14.4.1918. "Turun ja Satakunnan Suojeluskuntien Päällikkö" -leima ⁴⁾.

Handwritten signature

ANALYYSI

- Perustiedot
 - Postimerkkiluettelot
 - Käsikirjat (postimerkit, postileimat, postitoimipaikkaluettelo)
 - Taksakirjat
- Lisätiedot
 - Muu postimerkkikirjallisuus
 - Lehtiartikkelit
 - Kiertokirjeet, postisopimukset ja muu Postin julkaisema materiaali
 - Käsikirjoitukset, arkistomateriaali
 - Hirvikoski: Postitoimipaikkaluettelo
 - Alexejeff: Postikäsikirja 1911
- Muista myös
 - Kaverit
 - Muut näyttelykokoelmat
 - Näyttelyluettelot

Handwritten signature

SYNTEESI, TARINA

- Vain sinä tunnet tarinasi
 - Käytä kaikkea lähdemateriaalia, mitä vain voit
 - Lue laajasti kaikenlaista asiaan liittyvää ja sitä sivuavaa materiaalia
 - Ole avoin kaikelle tiedolle, ”tutka päällä koko ajan”
- Historia ennen kaikkea (etenkin 2C-luokka)
 - Yleiset historiateokset
 - Pitäjähistoriat (Kansalliskirjastossa hieno kokoelma, Rotunda 3. kerros)
 - Muistelmat
 - Elämäkerrat
 - Vanhat tietosanakirjat (esim. Otavan 1930-luvun tietosanakirja)
 - Rautatiehistoriat, maantiehistoriat
 - Kansalliskirjaston elektroninen sanomalehtiarkisto
 - digi.kansalliskirjasto.fi/index.html

TIEDON JÄRJESTÄMINEN JA KÄYTTÖ

- Kun tietoa kerää, se pitää järjestää, jotta sen löytää uudelleen
 - oma kirjasto
 - artikkelikokoelmat (valokopiot, skannaukset)
 - valokuva-albumit (myös digitaaliset, esim. Picasa)
 - omat yhteenvedot
 - tekstit, taulukot, kartat jne.
 - muista merkitä lähteet ylös!
- Kaikesta ei saa tietoa, vaikka haluaisi
 - esim. harvinaisuusasteet yleensä hyvin vaikeita saada selville, kun tutkittua tietoa ei ole
- Jakamalla oman tietosi, saat tietoa (ja arvostusta)
 - keskustelut
 - kirjoitukset, esitelmät

MATERIAALIN HANKINTA

- Yleisesti ottaen nykyisin on hankintakanavien runsaudenpula!
 - itselle tulevat postilähetykset, naapurit, sukulaiset, työpaikka jne.
 - kaverit, vaihtokaverit
 - kerhot, kerhohuutokaupat
 - VBO
 - kauppiaat, huutokaupat, kirpputorit, antikvariaatit, antiikkikaupat
 - netti (loputon suo!) **philasearch, stamp circuit**
- Periaatteessa tämäkin on tiedonhakuongelma
 - mistä löydän ”paikat”, josta ostaa materiaalia
 - miten löydän kauppapaikasta juuri minulle tärkeän materiaalin
- Materiaalin hankintatavat
 - systemaattinen: puutelistat, tarkka tieto tarvittavasta materiaalista
 - ”improvisointi”: ostaa kaikkea kivaa, josta rakentaa tarinan (voi tulla kalliiksi...)

TAKTIIKKAA

- Tiedä, mitä tarvitset
 - tunne kokoelmasi tarina
 - käytä puutelistoja, luetteloita ym. apuvälineitä, jottet osta turhaa
 - osaa perusasiat ulkoa (esim. yleisimmät taksat)
 - varaudu kuitenkin yllätyksiin ja improvisointiin, ole avoin
 - jos joku näyttää mielenkiintoiselta, mutta on sinulle tuntematon, se voi olla ”aarre” (tai sitten ei); joskus riski voi kannattaa
- Tiedä, mistä ostat
 - aika on rajallista, ihan kaikkea ei voi seurata
 - joidenkin kauppapaikkojen hyötysuhde vain on huono
 - vältä päällekkäisten kauppapaikkojen seuraamista
 - pidä listaa hyvistä huutokaupoista ja niiden ajankohdista
- Pidä tutka aina päällä
 - koskaan ei voi tietää, milloin hyvä kohde kävelee vastaan

LISÄÄ TAKTIIKKAA

- Tiedä, mitä ostat
 - tarkista faktat, jos ehdit
 - vältä tekeleitä (vaikka kaikkihan me lähetämme kirjeitä...)
- Nettihuutokaupoista
 - käytä useita hakusanoja (pelkkä Finland ei anna kaikkea...)
 - käytä lajitteluja, jos mahdollista
 - esim. huutohinnan mukaan (vältät roskaa)
 - kategoriat yleensä hämäävät jossain määrin
 - esim. postimerkkikirjallisuus huuto.netissä???
 - hyvät myyjät kannattaa muistaa
 - mieti taktiikkasi, kun huudat
 - euro kerrallaan vai iso korotus
 - ajoissa vai viime hetkellä
 - älä intoudu liikaa, maailma on täynnä hyviä kohteita

